

**Zasady oceniania wewnątrzszkolnego z języka polskiego
dla absolwentów szkoły podstawowej w Zespole Szkół nr 1 im. KEN w Nowym Sączu**

1. Ogólne zasady oceniania.

Oceniamy:

- Wiadomości, których zakres wyznacza realizowany przez nauczyciela program nauczania. Za kluczowe dla przedmiotu język polski uznajemy wiadomości wynikające ze znajomości przewidzianych dla określonego etapu kształcenia lektur obowiązkowych.

Wymagana jest także znajomość pojęć i definicji z historii i teorii literatury oraz nauki o języku.

- Umiejętności, które szczegółowo określone zostały w różnych dokumentach oświatowych: Podstawie programowej, i wyliczone są w wymaganiach edukacyjnych.
- Postawy, przez które rozumiemy stopień zaangażowania ucznia w proces kształcenia.

Terminy poprawy prac :

- **prace klasowe, testy, sprawdziany, prace analityczno-interpretacyjne o charakterze maturalnym** – powinny być sprawdzone i oddane uczniom do wglądu w terminie do dwóch tygodni od daty ich wykonania, chyba że w tym okresie nie odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w szkole lub nauczyciel przebywa na zwolnieniu lekarskim;
- **kartkówki, dyktanda** – powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom do wglądu w terminie jednego tygodnia od daty ich wykonania, chyba że nie jest to możliwe z przyczyn podanych powyżej;
- **wypracowania domowe** w dłuższej formie wypowiedzi – powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom w terminie do trzech tygodni od daty ich dostarczenia nauczycielowi (w takim przypadku uczniowie piszą wypracowania nie w zeszytach przedmiotowych, lecz na papierze znormalizowanym);
- **inne formy** – terminy ustala się na bieżąco w porozumieniu z uczniami stosownie do trudności i czasochłonności wykonanego zadania (np. sprawdzenie i ocena projektów).

Archiwizacji (przechowywaniu) do końca roku szkolnego, czyli do 31 VIII podlegają: prace klasowe, testy, sprawdziany, prace o charakterze maturalnym i dyktanda.

- W ciągu jednego semestru uczeń może zgłosić nauczycielowi 1 raz fakt nieprzygotowania się do lekcji.
- Tzw. „szczęśliwy numer” zwalnia ucznia wyłącznie z bieżącej odpowiedzi (ewentualnie niezapowiedzianej kartkówki), natomiast nie zwalnia z obowiązku pisania zapowiedzianej formy kontroli wiadomości i umiejętności, takiej jak: test, sprawdzian, praca klasowa.
- W przypadku dłuższej (ponad trzydniowej) usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach lekcyjnych uczeń ma prawo do 7 dniowego zwolnienia z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności w celu uzupełnienia zaległości.
- Braki w zeszycie wynikłe z nieobecności ucznia w szkole oraz wszelkie zaległości wynikłe z tego powodu powinny być uzupełnione na bieżąco.
- Uczeń, który nie oddał w ustalonym terminie (z przyczyn nieusprawiedliwionych) pisemnej pracy domowej otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawić przynosząc zaległą pracę na następną lekcję języka polskiego.
- Jeżeli uczeń nie przeczytał obowiązkowej lektury w wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną, ale w kolejnym wyznaczonym terminie może wykazać się jej znajomością i poprawić ocenę.
- Jeżeli podczas pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczeń pracuje niesamodzielnie (korzysta z pomocy innych uczniów, zeszytu lub innych materiałów), wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.
- Jeżeli uczeń z przyczyn usprawiedliwionych opuścił pracę klasową lub sprawdzian, powinien przystąpić w terminie ustalonym przez nauczyciela do zaliczenia tej pracy (nie dłuższym niż dwa tygodnie).
- Jeżeli uczeń sam nie zgłosi gotowości napisania zaległej pracy klasowej (sprawdzianu) pisze ją podczas obecności na kolejnych zajęciach lekcyjnych. Nauczyciel przygotowuje sprawdzian obejmujący te same zagadnienia, które obowiązywały w pierwszym terminie.
- Uczeń ma prawo do jednorazowego poprawienia oceny niedostatecznej lub innej w terminie do dwóch tygodni od dnia ocenienia pracy przez nauczyciela.

Aktywność ucznia podczas lekcji podlega bieżącemu ocenianiu za pomocą znaku „+”, które nauczyciel wpisuje we własnym notesie. Plusy zostają przeliczone na oceny:

- 6 + cel
- 5 + bdb
- 4 + db
- 3 + dst
- 2 + dop

Szczególna aktywność ucznia podczas lekcji może zostać nagrodzona przez nauczyciela odpowiednią pozytywną oceną.

Pod pojęciem aktywności, ocenianej znakiem „+”, rozumie się także inne jej formy, np. pracę w grupach, wszelkie prace wykonane przez ucznia z własnej inicjatywy lub na prośbę nauczyciela, udział w konkursach etc.

W wypadku stwierdzenia całkowitego braku uczestnictwa w lekcji - zagadnięty uczeń nie wie, o czym jest mowa na lekcji, nie wykonuje poleceń, itp., możliwe jest wystawienie oceny niedostatecznej.

Uczeń otrzymuje dodatkową ocenę za uczestnictwo w:

- konkursach przedmiotowych,
- olimpiadach,
- przedsięwzięciach kulturalnych.

2. Formy pracy na zajęciach.

Na lekcjach języka polskiego nauczyciele stosują różnorodne metody i formy pracy, szczególnie aktywizujące uczniów. Są to między innymi:

- metody podające [słowne]: wykład, odczyt, opis, pogadanka, opowiadanie.
- metody problemowe [poszukujące]: operatywne, aktywne.
- metody eksponujące [oglądowe]: pokaz, film, wysłuchanie dzieła, wystawa.
- metody praktyczne: ćwiczenia, wywiad, obserwacja.
- metody programowane: praca z podręcznikiem, z komputerem, z tekstem zaprogramowanym.

Dzięki stosowaniu tych metod, większe jest zaangażowanie uczniów w proces dydaktyczny. Nauczyciel może przyjąć rolę organizatora procesu nauczania, doradcy, partnerem, który objaśnia cele uczenia się, pomaga w procesie uczenia się i pomaga w rozwiązywaniu problemów.

3. Obszary oceniania.

Ocenianiu podlega:

1. poprawność merytoryczna wypowiedzi ustnej lub pisemnej ucznia zgodna z ustaleniami wymagań edukacyjnych, przyjętych dla poszczególnych klas i poziomów;
2. samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów;
3. kreatywność, twórczość ucznia w realizacji podjętych zadań;
4. jakość, jasność, precyzja, językowa i merytoryczna poprawność formułowania myśli;
5. kultura i estetyka wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
6. aktywność ucznia podczas lekcji.

Otrzymane oceny mają różną skalę wartości:

- Poziom najwyższy : sprawdziany, prace klasowe, testy kartkówki
- Poziom średni: egzaminy próbne, dyktanda, odpowiedzi ustne praca na lekcji
- Poziom najniższy: recytacje prace długoterminowe; prace domowe, prezentacje ustne, aktywność, praca w grupie, udział w konkursach przedmiotowych, zeszyt

4. Sposoby dokumentowania informacji o uczniu.

- oceny osiągnięć uczniów są na bieżąco odnotowane w dzienniku lekcyjnym,
- ocenę z odpowiedzi ustnej wpisuje do zeszytu ucznia
- nauczyciel gromadzi wszystkie prace kontrolne, które na życzenie są każdorazowo udostępniane do wglądu uczniowi i jego rodzicom.
- przechowuje je do końca roku szkolnego

5. Przyrost wiadomości i umiejętności uczniów podlega ciągłej ewaluacji za pomocą następujących narzędzi:

- pracy klasowej (90 min.) waga oceny: 4
- testu (45 min.) waga oceny: 4

- sprawdzianu (45 min.) waga oceny: 4
- kartkówki (do 15 min.) waga oceny: 2
- pracy z tekstem (czytanie ze zrozumieniem) – do 45 min. waga oceny: 3
- wypracowania domowego waga oceny: 2
- odpowiedzi ustnej waga oceny: 3
- recytacji, inscenizacji waga oceny: 2
- innych form (np. projektu, dyktanda, referatu etc.) waga oceny: 1
- Aktywność na lekcji waga oceny: 2

W przypadku otrzymania przez danego ucznia średniej ocen np. 3,75 otrzymuje on stopień 4. Gdy uzyska średnią poniżej 3, 75 (np. 3, 74) otrzymuje ocenę dostateczną na koniec półrocza / roku.

Ocena z poprawy sprawdzianu wpisywana będzie w osobnej kolumnie z zachowaniem wagi pierwszej oceny. Gdy uczeń zdecyduje się na poprawę oceny a uzyskał taką samą ocenę lub niższą, nie wpisujemy jej do dziennika.

Każdy uczeń powinien w ciągu semestru otrzymać:

- jedną ocenę za wypowiedź ustną
- jedną ocenę za test lub sprawdzian
- jedną ocenę za pracę klasową w dłuższej formie wypowiedzi pisemnej
- jedną ocenę za dłuższe zadanie domowe (w tym m. in. za wypracowanie)
- jedną ocenę za inną formę pracy (w tym m. in. za aktywność)

Jest to ilość minimalna, faktyczna ilość ocen zależy od materiału nauczania, długości semestru i uznania nauczyciela.

6. Kryteria oceniania

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- opuszcza prace klasowe;
- nie przygotowuje zadań domowych;
- nie uczestniczy w zajęciach pozaszkolnych.

Ocena dopuszczająca(2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz bazy kultury materialnej;
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisany;
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę.

Ocena dostateczna(3)

Uczeń:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację;

- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej;
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej;
- wykorzystuje znalezione informacje;
- przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej, dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra(4)

Uczeń:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresyjną –w tym perswazyjną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra(5)

Uczeń:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury;
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;

- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnie sprawnie redaguje teksty własne i cudze
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca(6)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową, posługuje się nimi w różnych trudnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury;
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski;
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania;
- potrafi swoją wiedzą zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych.

Kryteria oceny testów/sprawdzianów (kryterium punktowe)

Testy i sprawdziany 45-minutowe są punktowane i oceniane według skali:

Liczba zdobytych punktów w % : Ocena:

0 % - 39 % - niedostateczna

40 % - 55 % - dopuszczająca

56 % - 70 % - dostateczna

71 % - 89 % - dobra

90 % - 95 % - bardzo dobra

96 % - 100 % - celująca

Uczeń ma szansę otrzymania oceny celującej. W teście powinny wystąpić co najmniej trzy zadania o treści trudniejszej. Jeśli uczeń odpowie przynajmniej na dwa, a na pozostałe pytania odpowiedział bardzo dobrze - to ostateczna ocena będzie celująca.

Ocena z kartkówki ze znajomości lektury

Przeprowadzenie takiej formy sprawdzenia odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła i przeciwdziała zaznajamianiu się z utworem z licznymi streszczeń. Ponieważ znajomość lektury jest obowiązkiem ucznia, w wypadku stwierdzonego niewykonania zadania (mniej niż 50 % trafnych odpowiedzi) otrzymuje ocenę

niedostateczną.

Przeliczenie wartości procentowych na oceny:

poniżej 50 % - niedostateczny

50 % - 65 % - dopuszczający

66 % - 80 % - dostateczny

81 % - 94 % - dobry

95% - 100% - bardzo dobry

7. Wymagania edukacyjne.

Analiza i interpretacja tekstów literackich i innych dzieł sztuki

Poziom podstawowy (dopuszczający, dostateczny)	Poziom ponadpodstawowy (dobry, bardzo dobry, celujący)
<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none">- czyta ze zrozumieniem- rozpoznaje treści dosłowne i ukryte dzieła- czyta głośno, wyraziście z właściwą dykcją- swoimi słowami opowiada czytany utwór- określa tematykę, wątki i motywy; wskazuje główne wydarzenia i bohaterów- formułuje hipotezy interpretacyjne (samodzielnie* lub przy pomocy nauczyciela) i uzasadnia je- wskazuje dominantę kompozycyjną*- określa podmiot liryczny i adresata utworu lirycznego- wyjaśnia tytuł utworu- określa styl i nastrój wiersza- rozpoznaje gatunek literacki i kompozycję utworu- wskazuje środki stylistyczne i próbuje określać ich rolę- wskazuje stylizację i określa jej funkcję- wskazuje główne cechy poetyki i określa ich funkcję*- wykorzystuje konteksty do interpretacji utworu:<ul style="list-style-type: none">• znajduje informacje o autorze i okolicznościach powstania utworu• wskazuje przybliżony czas powstania dzieła• dostrzega powiązania utworów z historią Polski i Europy• wskazuje różnice między prawdą historyczną a fikcją literacką• dostrzega obecność toposów antycznych i biblijnych oraz inne nawiązania kulturowe• w utworach poetów współczesnych odnajduje nawiązania do minionych epok• dostrzega w utworze najważniejsze wartości charakterystyczne dla epoki, w której powstał• rozpoznaje konwencję literacką dzieła i jego styl- nazywa wartości i postawy obecne w utworze- rozpoznaje podstawową funkcję dzieła- podejmuje próbę odczytania obrazu, rzeźby, dzieła architektury- porównuje utwory literackie i dzieła innych epok	<p>Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- podejmuje samodzielną interpretację wiersza na podstawie jego analizy- samodzielnie interpretuje czytane wiersze, odwołując się do ich treści i poetyki*- rozpoznaje znaki tradycji, np. antycznej, chrześcijańskiej- interpretuje wiersze współczesne*- wskazuje funkcję aluzji literackiej i znaku kulturowego*- dostrzega wartości stylistyczne środków językowych- rozpoznaje charakterystyczne dla danej epoki cechy języka i stylu*- przedstawia uniwersalny sens motywów biblijnych i mitologicznych- na podstawie czytanych utworów określa funkcję toposów antycznych i biblijnych w kulturze europejskiej- wyjaśnia, dlaczego archetypy, mity i toposy greckie są wspólnym językiem kultury europejskiej*- porównuje antyczne, biblijne i współczesne rozumienie tragizmu ludzkiego losu*- podejmuje rozważania na temat tradycji i dziedzictwa*- komentuje sposób odwoływania się poetów współczesnych do tradycji kulturowej*- dostrzega dialogowość kultury- interpretuje dzieła sztuki reprezentujące różne style i konwencje- dostrzega strukturę artystyczną dzieła*

Czytanie tekstu nieliterackiego (popularnonaukowego, publicystycznego, naukowego)

Poziom podstawowy (dopuszczający, dostateczny)	Poziom ponadpodstawowy (dobry, bardzo dobry, celujący)
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta tekst ze zrozumieniem - wyodrębnia tezę - wskazuje wykorzystane w tekście argumenty - rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu - określa nadawcę i adresata tekstu - określa główną funkcję tekstu - rozpoznaje charakterystyczne cechy języka i stylu - nazywa najważniejsze środki stylistyczne i określa ich funkcję - określa cechy gatunkowe np. eseju, recenzji, reportażu) - znajduje w tekście potrzebne informacje, odtwarza je i przetwarza - odróżnia występujące w tekście informacje od opinii 	<p>Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zasadę kompozycyjną tekstu i określa jej funkcję - określa różne funkcje tekstu - określa, jaki jest związek języka i stylu tekstu z jego funkcją

Wypowiedzi pisemne

Poziom podstawowy (dopuszczający, dostateczny)	Poziom ponadpodstawowy (dobry, bardzo dobry, celujący)
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad organizacji poznanych form wypowiedzi (rozprawki, recenzji, referatu, interpretacji utworu literackiego) - redaguje noty biograficzne wskazanych postaci - redaguje krótką recenzję krytyczną i recenzję zachęcającą innych do lektury* - przedstawia różne fazy powstawania reportażu* - wyjaśnia na czym polega specyfika pracy dziennikarza: prasowego, radiowego, telewizyjnego* - podejmuje próbę napisania reportażu na wskazany temat* - pisze sprawozdanie z debaty klasowej, oceniając argumentację własną i kolegów* - samodzielnie sporządza notatki z lekcji i pracy własnej - dostosowuje formę do tematu wypowiedzi - opracowuje redakcyjnie tekst - doskonali język, styl i kompozycję - poprawia błędy językowe i stylistyczne - zachowuje procedurę pisania pracy na temat literatury i kultury: gromadzi i selekcjonuje materiał, *hierarchizuje argumenty, formułuje hipotezy i wnioski - stosuje podstawowe terminy z historii literatury, poetyki, teorii literatury i nauki o języku - świadomie streszcza, parafrazuje, cytuje, komentuje teksty, odróżniając te czynności od siebie - przekształca tekst pisany: skraca lub rozwija - formułuje i uzasadnia opinie 	<p>Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje własną wypowiedź zgodnie z cechami gatunku i zamierzoną funkcją tekstu - pisze pracę na wskazany temat, poprawnym językiem literackim, w formie dostosowanej do tematu - pisze pracę na temat poznanych utworów literackich, uwzględniając konteksty kulturowe i filozoficzne - formułuje własne hipotezy interpretacyjne* - podejmuje próbę napisania eseju, interpretacji porównawczej* - określa, jakie są podstawowe cechy językowe i formalne eseju i tekstu naukowego - pisze własną, poprawnie zredagowaną recenzję ostatnio przeczytanej książki, obejrzanego filmu - pisze reportaż na samodzielnie wybrany temat* - zbiera materiały do reportażu, wykorzystując różne źródła informacji*

<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia własne przeżycia wynikające z kontaktów z literaturą i sztuką - pisze z dbałością o estetykę wypowiedzi - pisze przejrzystą, komunikatywną prac na temat zagadnień związanych kulturą antyku i Biblią, literaturą i kulturą różnych epok - buduje dłuższą wypowiedź na temat wartości ideałów starożytnych dla współczesnego człowieka-uzasadnia swoje sądy, odwołując się do różnych tekstów kultury* - wykazuje się podstawową wiedzą o omawianych utworach, tekstach, gatunkach literackich etc. 	
---	--

Wypowiedzi ustne

Poziom podstawowy (dopuszczający, dostateczny)	Poziom ponadpodstawowy (dobry, bardzo dobry, celujący)
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - buduje kilkudzaniową wypowiedź na wskazany temat - tworzy wypowiedź stosowną i skuteczną; posługuje się polszczyzną literacką, używa językowych form grzecznościowych, unika agresywności i brutalizacji wypowiedzi - zachowuje się właściwie pod względem językowym w różnych sytuacjach, posługuje się właściwymi środkami językowymi - uczestniczy w dialogu, dyskusji, debacie klasowej, broniąc swego stanowiska - poprawnie buduje argumenty - dostrzega argumenty nieuczciwe i ich unika - dostrzega elementy manipulacji językowej* - publicznie zabiera głos, właściwie komponując wystąpienie i *stosując podstawowe zasady retoryczne - wypowiada swe opinie i oceny, uzasadnia je - przedstawia własne refleksje i wnioski powstałe pod wpływem lektury poznanych utworów 	<p>Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ujmuje swoje sądy i przemyślenia w formę dłuższej, uporządkowanej wypowiedzi - przedstawia zasady kultury dyskusji i je stosuje - wypowiada się na temat literatury i sztuki poznawanych epok w sposób komunikatywny, jasny, w miarę płynny, *używając niektórych terminów i pojęć specjalistycznych - wskazuje podstawowe rodzaje argumentów* - wygłasza krótkie referaty, wykorzystując wiadomości z podręcznika i innych źródeł

Samokształcenie

Poziom podstawowy (dopuszczający, dostateczny)	Poziom ponadpodstawowy (dobry, bardzo dobry, celujący)
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzysta z podstawowych źródeł informacji: słowników, różnych encyklopedii - korzysta z internetu i innych elektronicznych źródeł informacji - znajduje w internecie strony z potrzebnymi informacjami - sporządza poprawny opis bibliograficzny - sporządza bibliografię źródeł, z których korzystał* - czyta ze zrozumieniem fragmenty literatury naukowej 	<p>Jak na poziomie podstawowym, a ponadto uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy zestawy bibliograficzne na określony temat - sporządza przypisy - tworzy bazy danych - czyta tekst naukowy w celu pogłębienia interpretacji utworu literackiego lub dzieła sztuki* - posługuje się samodzielnie znalezionymi materiałami, wygłasza samodzielnie przygotowany referat*

<ul style="list-style-type: none"> - czyta teksty, by znaleźć potrzebne informacje - notuje, sporządza plan odtwórczy, konspekt wypowiedzi własnej - korzysta z encyklopedii i tekstów źródłowych, pogłębiając wiedzę dotyczącą wskazanego zagadnienia - integruje wiedzę z różnych obszarów polonistyki szkolnej 	
---	--

8. Ustalenie oceny śródrocznej i rocznej.

Uczeń uzyskuje pozytywną ocenę śródroczną i roczną, jeżeli spełnił wymagania edukacyjne na daną ocenę (minimum dopuszczającą).

Ocena klasyfikacyjna powinna być wystawiona z co najmniej trzech ocen bieżących.

Przy czym największą wagę mają oceny z pisemnych prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek, a następnie odpowiedzi ustne, dyktanda i zadania domowe. Pozostałe oceny są wspomagające.

Stopnie śródroczne i roczne, określające ogólny poziom wiadomości i umiejętności ucznia przewidzianych w programie nauczania na dany okres (rok szkolny), nie są średnią arytmetyczną stopni bieżących.

9. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna.

Na miesiąc przed planowaną konferencją klasyfikacyjną uczeń i rodzice (prawni opiekunowie) zostaną powiadomieni pisemnie (wykaz ocen) o przewidywanych ocenach z zajęć edukacyjnych.

W terminie 7 dni od otrzymania informacji uczeń i rodzice (prawni opiekunowie) na piśmie składają pisemną deklarację z wyrażeniem woli starania się o uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana.

1. Warunkiem składania takiej deklaracji starania się o podwyższenie oceny jest:
 - 1) terminowe poprawianie ocen,
 - 2) systematycznego i aktywnego uczestnictwo w zajęciach, nieunikanie sprawdzianów,
 - 3) uzgodnienie z nauczycielem uczącym terminu sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz oceny, o jaką ubiega się uczeń oraz szczegółowych wymagań edukacyjnych dotyczących zakresu materiału (uzgodnienie to nastąpi nie później niż na 2 tygodnie przed konferencją klasyfikacyjną).
2. Nie później niż 5 dni przed planowaną konferencją klasyfikacyjną uczeń może przystąpić do zdawania pisemnego sprawdzianu, który odbywa się w czasie lekcji z danych zajęć edukacyjnych. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy przerywa się sprawdzian.
3. W przypadku zdania sprawdzianu na ocenę zgodną z kryteriami – ocena z zajęć edukacyjnych zostaje podwyższona.
4. W przypadku uzyskania ze sprawdzianu niższej oceny niż przewidywana ocena wyjściowa, końcową oceną klasyfikacyjną jest przewidywana ocena wyjściowa.
5. Warunkiem podtrzymania lub podwyższenia oceny jest dalsze aktywne uczestniczenie w zajęciach edukacyjnych.
6. W przypadku rażącego lekceważenia obowiązków edukacyjnych przez ucznia, ocena klasyfikacyjna roczna (półroczna) może zostać obniżona.

10. Sposoby informowania rodziców/prawnych opiekunów o:

a) wymaganiach edukacyjnych

Rodziców (prawnych opiekunów) zapoznaje ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego wychowawca w formie ustnej, na pierwszym zebraniu organizacyjnym w nowym roku szkolnym. Rodzice potwierdzają ten fakt podpisem na liście obecności.

b) warunkach i trybie uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna

Na miesiąc przed planowaną konferencją klasyfikacyjną uczeń i rodzice (prawni opiekunowie) zostaną powiadomieni pisemnie (wykaz ocen) o przewidywanych ocenach z zajęć edukacyjnych.

W terminie 7 dni od otrzymania informacji uczeń i rodzice (prawni opiekunowie) na piśmie składają pisemną deklarację z wyrażeniem woli starania się o uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana.

11. Dostosowanie do wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

Ocenianie uczniów z opiniami z poradni:

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia poradni pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z dysfunkcjami. Nauczyciel dopasowuje PSO do indywidualnych potrzeb ucznia, np. zwalnia go z

pamięciowego opanowywania tekstu, wydłużony zostaje czas pisania prac przez ucznia, dostaje on możliwość korzystania ze słownika ortograficznego podczas pisania prac pisemnych, w jego pracach oceniana jest zawartość merytoryczna, a nie zawartość błędów.

12. Prawa i obowiązki ocenianych w przypadku ustalenia stopnia z naruszeniem prawa.

Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna (semestralna) ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w terminie 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

W przypadku stwierdzenia, że roczna (śródroczna) ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która:

- w przypadku rocznej (śródrocznej) oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych — przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala roczną (śródroczną) ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych;
- sprawdzian, przeprowadza się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń.

Termin sprawdzianu uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).

Opracował zespół nauczycieli języka polskiego